Subject: RE: Hallintovaliokunta keskiviikko 23.04.2025 klo 11.15 / HE 18/2025 vp / Asiantuntijapyyntö
Sent: 24.4.2025, 9.21.40
From: Kaisa Korhonen<kaisa.korhonen@amnesty.fi>
To: Hallintovaliokunta
Cc: Niina Laajapuro

Amnesty toimittaa Hallintovaliokunnalle otsikon aiheessa pidetyssä kuulemisessa kirjallisena pyydetyt tiedot.

Amnestyltä pyydettiin tietoa siitä, vaatiiko Amnesty Suomelta toimia Venäjää kohtaan.

Amnesty ei ota kantaa siihen, tulisiko Suomen kohdistaa toimia Venäjän viranomaisiin. Amnesty pitää kuitenkin erittäin ongelmallisena, että Suomen toimet ja toimien negatiiviset seuraukset kohdistuvat kansainvälistä suojelua hakemaan tulleisiin ihmisiin. Turvapaikanhakijat eivät voi olla vastuussa siitä, että heitä mahdollisesti ”välineellistetään” eli käytetään esimerkiksi painostamis- tai muussa vihamielisessä tarkoituksessa toista valtiota vastaan.

Kuulemisessa esitimme kyseenalaistuksen, että toimet kohdistuvat turvapaikanhakijoihin, eivätkä esimerkiksi heitä mahdollisesti ”välineellistävään” tahoon, kuten tässä yhteydessä mahdollisesti Venäjään. Tästä ei ole johdettavissa, että Amnesty esittäisi toimia Venäjän viranomaisia vastaan. Amnestyn tehtävänä on tuoda esille ihmisoikeusnäkökulmat, emmekä siten ota kantaa, pitäisikö Venäjää vastaan kohdistaa toimia tai millaisia nämä toimet olisivat.

Amnestyltä pyydettiin myös tietoa siitä, millaisten EU-säännösten nojalla olisi mahdollista vastata välineellistämistilanteeseen tai tilanteeseen, jossa suuri määrä turvapaikanhakijoita tulisi itärajalle.

EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimus (ns. pakti) hyväksyttiin viime vuoden kesäkuussa. Paktiin kuuluu asetus kriisitilanteista ja ylivoimaisen esteen tilanteista (asetus EU 2024/1359: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401359#art_11) mahdollistaa muun muassa turvapaikanhakijoiden EU:n sisäiset siirrot ja muun tuen jäsenmaiden välillä sekä rajamenettelyn joustavamman käyttämisen.

Ystävällisin terveisin,

Kaisa Korhonen

Oikeudellinen asiantuntija
Amnesty International Suomen osasto
044-3346256, kaisa.korhonen@amnesty.fi
Hietaniemenkatu 7 A, 00100 Helsinki